

08.05.2018

Asia/7

§ 102

Eläintarhan huvilan residenssitoimintamallin muuttaminen

HEL 2016-013532 T 10 01 04

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti Eläintarhan huvilan residenssitoiminnasta seuraavasti:

1. Kaupunki jatkaa Eläintarhan huvilan taiteilijaresidenssitoimintaa, mutta vetäytyy palveluntuottajan roolista vuoden 2019 alusta alkaen.

Eläintarhan huvilaa kehitetään Helsinkiä ja sen taide-elämän kehittämistä palvelevana tuotantoresidenssinä. Kaupunki vetäytyy palveluntuottajan roolista vuoden 2019 alusta ja huvilan vuokrasopimus säilyy kaupungin vastuulla. Järjestely tehdään määräaikaisena vuosille 2019–2023.

2. Valitaan residenssin toimintamalliksi palveluntuottajamalli ja toimija kilpailutetaan hankintalain mukaisesti.

Kaupungin uusi rooli Eläintarhan residenssissä on strateginen ohjaaja ja kumppani. Residenssipalvelu hankitaan kilpailutuksella valitulta palveluntuottajalta. Valittu malli mahdollistaa selkeimmin tuotantopalveluun liittyvän riskinhallinnan ja selkeän vastuun- ja työnjaon sekä resurssien tehokkaan käytön.

3. Otetaan residenssin kaikki tilat residenssikäyttöön

Kaikki huvilan tilat otetaan residenssin käyttöön. Näin residenssissä oleva porvariskotinäyttely lakkautetaan ja siltä vapautuvat tilat otetaan taiteilijoiden käyttöön. Helsingin kaupungin museon näkemyksen mukaan tiloissa olevilla esineillä ei ole museoarvoa eikä kontekstia. Näin näyttelytoiminnan jatkamiselle ei ole museaalaisia perusteluita. Tämä mahdollistaa osaltaan residenssitoiminnan uuden toimintamallin nykyistä vahvemman taloudellisen perustan.

4. Terävöitetään uuden residenssitoiminnan toimintamallia

Residenssi tulee jatkossakin palvelemaan avoimeen hakuun ja julkisiin kriteereihin perustuen Helsingin taide-elämää ja taiteilijoita ja sen toiminnalle asetetaan määrällisiä ja laadullisia mittareita. Tehdyn selvityksen muita kehittämissuhteita toteutetaan taloudellisten edellytysten puitteissa.

Käsittely

Postiosoite
PL 25401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Paavo Nurmen kuja 1 C
Helsinki 25

Puhelin
+358 9 310 8771
Faksi
+358 9 310 87770

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Asian aikana kuultavana oli kumppanuuspäällikkö Veikko Kunnas. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään lause päätöksen loppuun:

Mikäli yhteistyökumppania ei löydy kaupunki toimii jatkossakin palveluntuottajan roolissa. On tärkeää, että tilaa kehitetään ja vuokrataan residenssitoimintaan myös tulevaisuudessa.

Sami Muttilaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Veikko Kunnas, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Liitteet

1 Eläintarhan huvilan residenssitoiminnan kehittäminen, selvitystyö
26.1.2018

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Eläintarhan huvila tarjoaa kaupungin tuottamana palveluna kansainvälisiä taiteilijaresidenssejä. Helsingin Helsinki omistaa rakennuksen ja tuottaa palvelun osana kulttuurin- ja vapaa-ajan palvelutuotantoa.

Residenssitoiminnan toimintamallia koskevan selvityksen yhtenä lähtökohtana on kaupunkistrategiaan sisältyvä ajatus kaupungin kehittämistä erilaisten toimintojen alustana. Kehittämistyön avainsanoja ovat aktiivinen kansainvälisyys, monitaiteisuus ja kohtuuhintaisuus. Tavoitteena on saada kokonaisuutena residenssitoimintaan enemmän resursseja sekä nykyistä vahvempi rahoitus, joka mahdollistaa residenssitoiminnan kehittämisen.

Eläintarhan huvilan käyttöä ja tulevaisuutta on käsitelty aiemmassa kulttuuri- ja kirjastolautakunnassa 24.1.2017 ja 8.4.2017. Lautakunta piti hyvänä, että huvila säilyisi aktiivisessa ja kohtuuhintaisessa käytössä

taitelijaresidenssinä. Taiteilijaresidenssitoiminnan tuottamista kaupungin omana palveluna ei kuitenkaan pidetty itsetarkoituksena.

Asian aiempien päätösten perusteella Helsingin kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tilasi taitelijaresidenssin tulevaisuutta koskevan selvityksen. Lautankunnalle nyt tehtävä esitys pohjautuu tehtyyn selvitykseen ja sen perusteella tehtyyn kokonaisarviointiin.

Residenssitoiminnan osalta selvityksessä on tarkasteltu seuraavia muuttujia: toiminnan pääperiaatteet, tilastot; käyttöaste ja käyttäjäprofiili, vakituiset asiakkaat, hinnoittelu sekä tulo- ja menorakenne. Lisäksi esiin on nostettu rakennuksen suojeluun, vuokraukseen ja isännöintiin liittyviä asioita. Edelleen selvityksessä on kuvailtu toimintaan käytettävissä olevat tilat. Varsinaisen residenssitoiminnan lisäksi selvityksessä esitellään myös Eläintarhan huvilan porvariskotinäyttely ja muu ohjelmatoiminta.

Tehtyyn selvitykseen on nostettu erityisesti vapaan taidekentän edustajien esittämiä kehittämisajatuksia koskien Eläintarhan huvilan residenssitoimintaa ja sen vaikuttavuutta. Kaikkiaan 23 vastaajaa osallistui asiaa koskevaan kyselyyn, joita on syvennetty haastatteluin. Selvityksessä on hyödynnetty laajasti myös muuta asiakirja-aineistoa sekä kotimaista kotimaista ja kansainvälistä materiaalia taiteilijaresidenssitoiminnan kehittämisestä.

Käsillä olevassa selvityksessä on esitelty perusteellisesti Eläintarhan huvilan residenssitoimintaa ja käyty yksityiskohtaisesti läpi kaikkia niitä elementtejä, jotka käytännössä vaikuttavat sen arkeen. Tämä on ollut välttämätöntä siitä syystä, että Eläintarhan huvilan residenssitoiminta sijoittuu monen eri asian leikkauspisteeseen. Sitä koskeva kysymyksenasettelu ja päätöksenteko ei määrity vain nykytaidekentän tarpeista käsin vaan siihen vaikuttaa myös ripaus kulttuuriperintöä, rakennushistoriaa, kulttuuripoliittikkaa ja kaupunkisuunnittelua.

Selvityksessä on myös tarkasteltu Eläintarhan huvilan residenssitoiminnan vaikuttavuutta useasta eri näkökulmasta. Eläintarhan huvilan residenssitoiminnan lähtökohtana on ollut kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokas rakennus, jolle on haettu käyttöä. Tänäpäin Eläintarhan huvila on yhteistyöhön perustuva työskentelytapa, joka täydentää nykytaiteen paikallisia rakenteita. Selvityksen mukaan Eläintarhan huvila ei ole itse osannut sanallistaa tätä toiminnallista kehitystä riittävän hyvin eikä se myöskään ole panostanut riittävästi sellaiseen tiedontuotantoon, jonka avulla se voisi kertoa residenssitoimintansa tuloksista.

Kaupungin ylläpitämänä toimijana Eläintarhan huvila on ikään kuin luottanut kulttuuritahtoon, tietynlaiseen sisäsyntyiseen ymmärrykseen taiteen ja kulttuurin vaikuttavuudesta. Mutta jokaisen residenssin on ny-

kyisin pystyttävä perustelemaan oman toiminnastansa tuottama lisäarvo.

Nykyisessä mallissa residenssissä työskentelee puolipäiväinen varaussihteeri. Avoimen ja oikea-aikaisen asioiden käsittelyn sekä asiaa koskevan viestinnän varmistamiseksi hän on ollut osallisena selvityksen valmistelussa, tuottanut selvitykseen liittyvää tietoa ja muilla tavoin antanut neuvoja selvityksen tekemiseen. Ehdotuksen toteutuessa hänelle osoitetaan toinen tehtävä kaupunkiorganisaatiossa.

Selvityksen mukaan Eläintarhan huvila näyttäytyy Helsingille ja sen taide-elämälle ensisijaisesti tuotantoresidenssinä, johon kutsutaan kansainvälisiä taiteilijoita työskentelemään tuotannollisiin projekteihin (uuden teoksen toteuttaminen, osallistuminen pitkäkestoiseen esityksien sarjaan, yhteistyön käynnistäminen). Eläintarhan huvilan residenssitoiminta mahdollistaa erityisesti vapaan kentän toimijoiden kansainvälistä toimintaa Helsingissä. Etenkin festivaaleilla on Eläintarhan huvilasta suurta apua kansainvälisiin esitysvierailuihin. Eläintarhan huvilan residenssitoiminnalla on oma oleellinen roolinsa siinä, että Helsinki on avoin ja aktiivinen toimija kansainvälisessä kulttuurivaihdossa ja taide-elämässä.

Selvityksestä käy ilmi, että taiteilijat arvostavat Eläintarhan huvilan erityislaatua, jossa korostuu muun muassa kotoisuus, yhteisöllisyys, rauhallisuus ja keskeinen sijainti. Eläintarhan huvilassa taiteilija voi keskittyä taiteelliseen työskentelyyn, mutta yhteismajoitus tarjoaa kohtaamispaikan eri taiteenaloilta ja eri maista saapuville taiteilijoille. Eläintarhan huvila toimii taiteilijayhteisönä, joka voi ammatillisista tekijöistä muodostuvan sosiaalisen kontekstin kautta mahdollistaa kotimaisten ja ulkomaisten toimijoiden välistä yhteistyötä.

Selvityksessä on myös nostettu esiin Eläintarhan huvilan residenssitoimintaan liittyviä kehittämistarpeita ja uusia mahdollisuuksia. Tarkastelun kohteena on ollut residenssitoiminnan profilointi, residenssitoiminnan kehittäminen toiminnallisesti, residenssitoiminnan kytkeminen paikalliseen taidekenttään ja residenssitoiminnan kansainväliset mahdollisuudet. Tarkastelun tulokset esitetään selvityksessä omana lukunaan (luku 6). Lisäksi on kartoitettu palvelu- ja varustetason tarpeita. Yhteenvetona todeta, että toiveet varustetason päivityksestä eivät edellytä mitavia rahasummia. Residenssitoiminnan kehittäminen vastaamaan tarpeita vaatii kuitenkin lisää taloudellista panostusta.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

08.05.2018

Asia/7

Veikko Kunnas, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Liitteet

1 Eläintarhan huvilan residenssitoiminnan kehittäminen, selvitystyö
26.1.2018

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 18.04.2017 § 35

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 24.01.2017 § 8

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 13.12.2016 § 130